

8 Výukový modul

Zelený pás: Změny se nedějí samy od sebe, je třeba je iniciovat!

Výukový modul 8 propojuje výsledky a poznatky z předchozích výukových modulů tím, že na příkladu Zeleného pásu Evropy spojuje kontext konfliktů, společenských zájmů a společných evropských hodnot. Žáci rozpoznají zvláštnosti vzniku a vývoje Zeleného pásu Evropy z hlediska utváření pohraniční oblasti po skončení mezinárodního konfliktu a dokážou je propojit s potenciálem transformativního jednání zúčastněných aktérů v rámci společenských vyjednávacích procesů a s regulačním a podpůrným rámcem Evropské unie.

Úvod

Stručně zrekapitulujte předchozí části vzdělávací jednotky, aby žáci znovu pochopili širší souvislosti. Nyní přejděte ke změně perspektivy ve výukovém modulu 7: Půjde o zdroje pro transformativní jednání. Důraz je kladen především na aktéry občanské společnosti a jejich jednání, přičemž i žáci jsou potenciálními aktéry!

Reflexe: Co podporuje změnu a co potřebuji, co potřebujeme, abychom dosáhli změn, které jsou pro nás relevantní?

Nejprve shromážděte obecné odpovědi, možná se v odpovědích žáků již objeví struktura daného přístupu – tedy rozlišení mezi faktory spojenými s jednotlivými aktéry a vnějšími (systémovými) podmínkami.

Poté se zaměřte na téma vzdělávací jednotky pomocí pracovního listu 4 „Zelený pás napříč Evropou“ a doplňte faktory specifické pro aktéry a externí faktory, které nakonec vedly ke změnám. Shromážděte pojmy a argumenty žáků a přiřadte je k následujícím aspektům:

1. Faktory související s aktéry (vnitřní zdroje)

- Motivace/odvaha
- Sounáležitost a empatie
- Kreativita
- Znalosti a zkušenosti

2. Externí faktory (rámcové podmínky, externí zdroje)

- Sociální zdroje
- Materiální zdroje
- Infrastrukturní zdroje

Zařazení vychází z přístupu „Environmental Learning Environments“ pro rozvoj transformačního potenciálu.

Literatura: Pisters, Siri & Vihinen, Hilka & Figueiredo, Elisabete. (2019). Place based transformative learning a framework to explore consciousness in sustainability initiatives. *Emotion, Space and Society*. 32, 1 (2019). DOI: 10.1016/j.emospa.2019.04.007. Kostenfreier Zugang beispielsweise über ResearchGate.

Pracovní list a podněty pro výuku

Vytvořte na tabuli nebo digitálně na whiteboardu pomocí Miró nebo Padlet velkoformátový graf, na jehož základě budou žáci ve skupinách zkoumat příklady z tematického okruhu 2.

Vytvořte skupiny po 3–4 žácích. Skupiny budou analyzovat příklady z výukových modulů 4–6 podle uvedených faktorů. Výsledky jednotlivých příkladů zaznamenají.

Nakonec lze diskutovat o podobnostech a rozdílech s ohledem na:

- individuální potenciál osobní angažovanosti (vzorový příklad osobnosti)
- význam rámcových podmínek (například sociální zázemí, komunita a organizace zájmů)
- role Evropské unie při utváření nadnárodních a mezinárodních aktivit

Výměna názorů a diskuse: Pochopili všichni mladí lidé tento přístup? Co přináší výsledek pro hodnocení podmínek úspěchu? Do jaké míry jsou specifické pro danou situaci, do jaké míry jsou obecně platné?

Další podněty najdete na následující straně.

DALŠÍ PODNĚTY

Reflexe a akce

Dejte žákům prostor pro reflexi jejich vlastních zájmů, poznatků a nápadů.

- Jaká by byla jejich velká vize – ve škole, na sportovišti, v místní ochraně přírody?
- Co kdyby se například vytvořil prostor pro střídající se výstavy o mimoškolních vzdělávacích zážitcích?
- Jaký potenciál mají žáci k jejich realizaci?
- Kde najdou spojení, komunitu a relevantní organizované zájmy?

Pro tuto diskusi opusťte učebnu. Je vhodné nejprve společně projít první otázky a poté vytvořit skupiny, které se budou podrobněji zabývat různými nápady. Vhodná je také mezipředmětová výuka, například s výtvarnou výchovou nebo etikou, nebo spolupráce se stávajícími zájmovými kroužky. Zapojte do diskuse také své kolegyně a kolegy!

Rozšíření: Proveďte rešerši na E-Twinningu. Existují školy, které mají zájem o společné vytváření vize a realizaci školního projektu?

 <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning>

Reflexe a diskuse

Rozšířte diskusi podle znalostí a zájmů žáků (transfer):

- Jak končí konflikty, jaké vývojové trendy v rámci Zeleného pásu Evropy jsou představitelné (scénáře)?
- Jaké možnosti využití Zeleného pásu Evropy vidíte? (alternativy, rozšíření)
- Jak může Evropská unie lépe zapojit tvůrčí potenciál svých občanů a efektivně ho využít? (politické poradenství)

Možné jsou simulační hry, texty, vize, akce.